

Winter

Ashley Terlouw

Een nieuw jaar met nieuwe kansen. De redactie van dit blad heeft wel wat wensen voor 2016: geen noodzaak meer voor migranten om te proberen Europa te bereiken in onzewaardige boten en afgesloten vrachtwagencabines; betere opvang voor hen die het wel lukt om Europa te bereiken; snelle toegang tot taalonderwijs en (vrijwilligers)werk; effectieve afspraken over de verdeling van asielzoekers en vluchtelingen die recht doen aan hun behoeften en capaciteiten; meer aandacht voor het belang van het kind en... vult u maar aan.

Een van de wensen is ook goede rechtshulp. Het recht op rechtshulp in asielzaken staat op de tocht bij kansrijke asielverzoeken. In zijn brief van 27 november 2015 schreef staatssecretaris Dijkhoff dat evident kansrijke asielaanvragen versneld kunnen worden behandeld en ingewilligd en dat deze groep in beginsel geen gefinancierde rechtshulp meer krijgt. Toch is rechtshulp ook bij inwilliging, juist als dat versneld gebeurt, van groot belang met het oog op dossieropbouw voor het geval de vergunning later wordt ingetrokken, maar ook met het oog op gezinshereniging en nareis. Een uitvoerige onderbouwing van deze stelling is gegeven in brieven aan de staatssecretaris van vijf organisaties en Maartje Terpstra heeft hierover voor dit nummer een opinie geschreven.

Ook in de Dublinprocedures is weinig meer over van de oorspronkelijke waarborgen van het Programma Implementatie Verbeterde Asielprocedure, omdat de advocaat pas in een laat stadium van de overdrachtsprocedure in beeld komt.

Voor vreemdelingen die zonder opvang in Nederland verblijven, bracht het begin van de winter weinig goeds. Zij werden op 26 november geconfronteerd met de uitspraken van de Afdeling bestuursrecht-spraak van de Raad van State en de Centrale Raad van Beroep over de zogenoemde bed, bad en broodvoorzieningen (zie mijn analyse van de uitspraken verderop in dit nummer). Beide rechterlijke instanties gingen voorbij aan het oordeel van het Europees Comité voor Sociale Rechten dat oordeelde dat ook aan onrechtmatig op het grondgebied verblijvende vreemdelingen opvang moet worden geboden en dat die opvang onvoorwaardelijk moet zijn.

Volgens de hoogste bestuursrechters zijn de oordelen van het ECSR niet juridisch bindend maar wel gezaghebbend en moet worden uitgegaan van de juridische juistheid van het oordeel. Toch wordt die gezaghebbendheid kennelijk met een flinke korrel zout genomen. De rechters oordeelden dat opvang in de Vrijheidsbeperkende locaties onder de voorwaarde dat de vreemdeling meewerkt aan zijn uitzetting voldoende is. Daarmee komt opvang onder de Wet maatschappelijke ondersteuning dus niet meer aan bod. Het is verbazingwekkend dat in het persbericht van de CRvB staat dat er sprake is van een sluitend stelsel van opvang, nu al sinds jaar en dag blijkt dat er juist geen sluitend systeem is. Niet toelaten zal in de praktijk nooit samenvallen met uitzetten. Ook als het verzoek om verblijf op goede gronden is afgewezen, is in veel gevallen uitzetten niet mogelijk. Gemeenten worden steeds weer geconfronteerd met mensen die rondzwerven zonder opvang – de uitspraken van de ABRvS en de CRvB brengen een oplossing niet dichterbij.

De uitspraken verbieden de gemeenten niet met zoveel woorden om opvang te blijven bieden. Er moet nu een nieuw bestuursakkoord worden gesloten. Ten tijde van het schrijven van dit redactioneel waren er signalen dat verschillende gemeenten dwars blijven liggen en doorgaan met het verlenen van opvang.

Verder in dit nummer aandacht voor het belang van het kind. Martin Vegter gaat in op het toezichtcriterium in de Kinderpardonregeling en ook in de Kroniek Gezinshereniging van Mark Klaassen en Gerrie Lodder komt het belang van het kind uitvoerig aan de orde. Ruben te Molder en Laurie Kampkuiper vragen zich af of en, zo ja, wanneer Frontex verantwoordelijk kan worden gehouden voor betrokkenheid bij *push-back* operaties. Daarnaast analyseert Tesseltje de Lange in de rubriek Uitspraak Uitgelicht de uitspraak van de ABRvS van 28 oktober 2015 over Chinese koks. En Ted Baird bespreekt het proefschrift van Sophie Scholten over *carrier sanctions*.

De Nederlandse rechter in het EHRM, Jos Silvis, schreef de eerste van onze nieuwe reeks columns door Nederlanders die een rol vervullen in het Europees migratierecht.

Tot slot wenst de redactie niet alleen de migranten maar ook andere lezers van dit blad een mooi 2016 toe.